

Teollisuusneuvos
Juho Mattinen
60-vuotias

Heinäkuun 11 p:nä täytti 60 vuotta toimitusjohtaja, teollisuusneuvos *Juho Mattinen* täällä. Hän on syntynyt Vuokkiniemessä. Koulunkäyntinsä päättäneen hän aloitti v. 1909 liikemiesuransa Vaasassa Carl Finnilä Oy:ssä, toimien sitten yhtiön Kemin konttorissa. Helsinkiin hän siirtyi v. 1922 perustaen tänne kutomon, josta sai alkunsa hänen johdolla suurteollisuuslaitokseksi kehittynyt Helsingin Kutomo ja Kravatti Oy.

Teollisuusneuvos Mattinen on tekstiiliteollisuutemme keskeisiä henkilöitä. Hän on Trikoo- ja sukka-teollisuusyhdistyksen työvaliokunnan puheenjohtaja sekä johtokunnan varapuheenjohtaja, Tekstiilivaltuuskunnan jäsen ja Teollisuusliiton kauppa- ja hintavaliokunnan sekä myös Teollisuuden Polttoainekunnan johtokunnan ja työvaliokunnan jäsen. Lisäksi hän on John Nurminen Oy:n ja John Nurminen varustamot Oy:n johtokunnan puheenjohtaja sekä Säätio Väinölän perustajia ja sen johtokunnan ja työvaliokunnan puheenjohtaja. Hän on Kansallis-Osake-Panikin Kallion konttorin valvoja. Teollisuusneuvoksen arvonimen hän sai v. 1948.

Nuoruudessaan teollisuusneuvos Mattinen oli aktiivurheilija sekä toimi useita vuosia SVUL:n Perä-Pohjolan piirin sihteerinä ja puheenjohtajana. Edelleenkin hän on innokas golf-pelaaja sekä kalastuksen ja metsästyksen harrastaja. Vapausotaan hän osallistui joukkuejohtajana peräpohjalaisten riveissä.

Teollisuusneuvos Juho Mattinen on ollut myöskin monella tavalla mukana Karjalan Sivistysseuran toiminnassa. Tästä työstä tunnustuksena Seuramme antoi hänelle Karjala Sivistysseuran ansiomerkin viime vuonna. Se mitä edellä on mainittu tämän kirjoitusaukeaman kirjoituksen alkusanassa on kaikilta kohdiltan sovellettavissa lämpimään karjalaiseen ja kulttuurimme monipuoliseen auttajaan ja tukijaan.

Karjalan Heimon edustaja piti asiallisena pistäytyä myöskin katsomassa niitä toimipaikkoja, joissa »kolme suurta» Vuokkiniemen poikaa ovat elämän tehtävänsä suorittaneet. Nimittäin toimitusjohtaja Pekka Mattisen päivätyöstä on kulunut suurin osa Lassila & Tikanojan palveluksessa, kauppaneuvos Ville Mattinen on luonut aivan alusta omat suuret liikkeensä ja nuorin veljeksistä teollisuusneuvos Juho Mattinen on kehittänyt Helsingin Kutomo ja Kravatti Oy:n alansa ensiriviin kuuluvaksi teollisuuslaitokseksi.

Ville Mattisen tehdasrakennus

Sitten Ville Mattinen Osakeyhtiöön. Siellä toimitaja tapaa konttoripäällikkö Kokkosen. Konttoripäälliköllä on kova kiire, mutta hän pistää toimittajan kouraan tukun papereita:

— Niistä näkyy, miten tämä liike on alkanut. Todella kauniin kaaren on jo Ville Mattinen Oy tehnyt kaiken aikaa suunta ylöspäin ja eteenpäin.

Toteamme, että kauppaneuvos Ville Mattiselle on aina ollut luonteenomaisena piirteenä ripeäotteinen nuorukaisen intomiellisyys kaikissa hänen toimissaan. Lainaan tähän muutamia otteita Ville Mattinen Oy:n toimintakertomuksesta.

”Kauppaneuvos Ville Mattisen erottua huhtikuun 30 päivänä 1941 entisestä toimestaan oli pääkaupungin aamulehdissä ja seuraavana eli toukokuun 1 päivänä ilmoitus, jossa ilmoitettiin haluttavan vuokrata tekstiilitukkukauppaa varten sopiva huoneusto ja heti tämän jälkeen alkoi toiminimi Ville Mattisen varsinainen toiminta. Kun sopivan liikehuoneuston saanti näytti kohtaavan vaikeuksia aloitettiin toiminta kauppaneuvos Mattisen yksityishuoneustossa E. Esplanaadikatu 18. Asian eteen ei aikaisemmin oltu tehty mitään, joten oli aloitettava aivan alusta ja työ tapahtui aluksi yhden miehen voimalla. Toukokuun puolivälin paikkeilla astuivat liikkeen palvelukseen rouva Aino Mattinen kassanhoitajana, neiti Ritva Mattinen konekirjoittajana ja herra Mikko Mattinen autonkuljettajana ja Sakari Mattinen asiapoikana. Näin olikin liikkeellä jo riittävästi voimia tässä vaiheessa. Ensimmäinen lasku lähti 19/5 -41. — — — Elokuun lopulla tuli liikkeen konttoripäälliköksi ekonomi Vilho Kokkonen ja näin oli myös konttorin pääksi kiinnitetty kokenut mies . . . »

Näin se alkoi. Saman vuoden syyskuussa liike pääsi muuttamaan Suomen Gummitehdas Osakeyhtiön taloon Mikonkatu 15. Sota-ajasta huolimatta liike

kasvoi ja vaurastui. V. 1951 Ville Mattinen Oy rakensi Vallilaan liiketalon, johon sijoitettiin Mattisen Teollisuus Oy:n toiminta. Laitoksessa työskentelee satakunta työntekijää. Seuraavana vuonna perustettiin Tampereen konttori ja avattiin myyntiosastot Ouluun ja Jyväskylään. Yhteensä Helsingin ja Tampereen konttorit käsittävät lähes sata työntekijää.

Tässä stilisoidun lyhyesti esitetynä Ville Mattinen Oy:n ja Mattisen Teollisuus Oy:n historiikki.

Voimme olla vakuuttuneita, että paljon työtä ja tarmoa on kysytty, kun runsaan kymmenen vuoden aikana on luotu tällaiset liikelaitokset. Toiminimen laajuudesta saamme käsityksen, kun mainitsemme, että Ville Mattinen Oy on tällähetkellä yksi maamme suurimmista tekstiili- ja lyhyttavaratukkuliikkeistä.

Karjalan heimo voi olla todella ylpeä siitä, että se on saattanut antaa Suomen liikemaailmalle tällaisen miehen kuin on kauppaneuvos Ville Mattinen. Eritoten ylpeä sen vuoksi, ettei Ville Mattinen koskaan ole unohtanut karjalaisuuttaan. Kotiseudun rakkaus on ilmennyt hänellä ei vain sanoissa vaan myöskin teoissa. Siitä todistuksena on ollut luja ja kiinteä toiminta Karjalan Sivistysseurassa. Hänen nimeään kantava rahasto on suurin seuramme lahjoitusrahastoista. Valtioneuvosto antaa kauppaneuvoksen arvonimiä, me karjalaiset tahdomme antaa suurelle pojallemme Karjalan Kauppaneuvoksen arvonimen.

*

Lassila & Tikanoja Osakeyhtiö

Lassila & Tikanoja Osakeyhtiössä tapaamme toimitusjohtaja Pekka Mattisen Paavo-pojan, joka hoitelee osto-asioita. Hän ohjaa toimittajan mainospäällikkö Savolaisen luo, joka puolestaan kertoo liikkeen toiminnasta.

— Lassila & Tikanoja Osakeyhtiö on erinomainen esimerkki yrittäjätahdon ja yksilöllisen palvelun tuomasta menestyksestä.

Lassila & Tikanoja Osakeyhtiö, tekstiili- ja lyhyttavarain tukkutalo juontaa juurensa lähes puolen vuosisadan taakse. Yhtiön toiminta kertoo yksityisen

yritteliäisyyden voimasta ja selväkatseisen johdoa panoksesta yrityksen kehittymiseen. Herrat Lassila ja Tikanoja vuonna 1905 päättivät yksissä tuumin aloittaa liiketoiminnan omaan laskuunsa. Alkupääomaa ei yrittäjillä ollut kuin 28 000 markkaa, mutta sitä enemmän heillä oli käytännöllisessä liike-elämässä saatua tietoa ja kokemusta. Vuonna 1913 toiminimi päätettiin muodostaa osakeyhtiöksi, johon kaikki vanhemmat liikkeen toimihenkilöt pääsivät kukin määrättyllä osuudella osakkaiksi. Osakepääomaksi määrättiin tällöin 600.000 markkaa. Yhtiön myöhempää kehitystä seuraavien merkkipylväiden sarjassa on ensimmäisenä mainittava oman toimitalon osto vuonna 1916, jonka paikalle sittemmin nykyinen uudenaikainen liikepalatsi on noussut.

Yhtiön pääkonttori sijaitsee Vaasassa. Lisäksi on konttoreita Helsingissä, Kuopiossa, Tampereella, Jyväskylässä ja Oulussa. Helsingin konttori aloitti toimintansa 1918, jolloin kutsuttiin myös johtaja Pekka Mattinen avatun Helsingin konttorin palvelukseen. Hän toimi aluksi myyntiosaston johtajana ja myöhemmin myös ulkolaisten tuontitavaroiden ostajana. Pekka Mattinen nyt täytettyään 75 vuotta siirtyi ansaittuun lepoon elämän chtoopuolta pitääkseen.

Yhtiön kehityksessä on merkille pantava vuosi 1949, jolloin se kipusi maamme suurimmaksi yksityiseksi tukkukaupaksi. Vuonna 1952 korotettiin yhtiön osakepääoma 150 miljoonaa markkaan. Omat varat ovat noin 300 milj. markkaa. Yhtiöön kuuluu vielä tytäryhtiöinä: Tiklas Oy, puku- ja paitatehdas, Vaasan Kenkätehdas Oy, Verkakauppa Ura Oy, vaatturien erikoisliike, Rovaniemen Kauppa Oy, tukku- ja vähittäiskauppa Lappia varten sekä Verha Oy, miesten pukimien erikoisliike.

Lassila & Tikanoja Oy:n liikevaihto on 1950-luvulla liikkunut 4—6 miljardin markan välillä ja koko yhtiön vastaavana aikana 6—8,5 miljardin markan välillä.

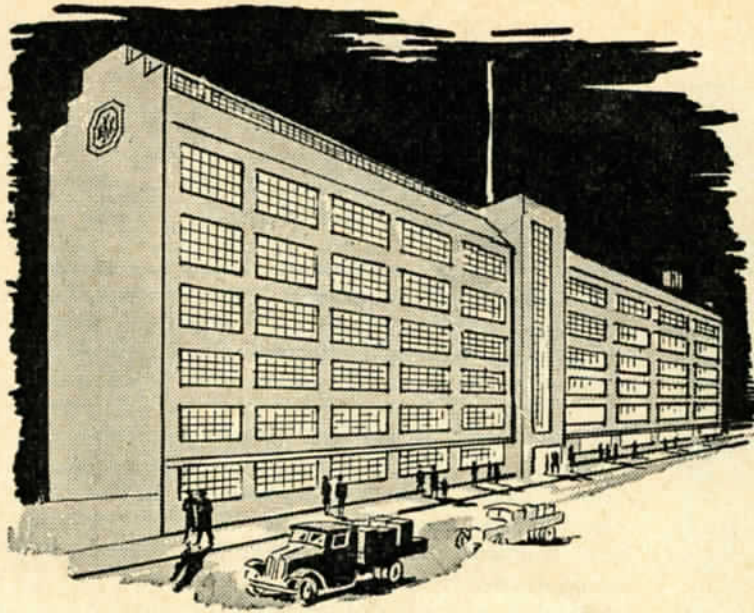
Näin kertoili ekonomi Savolainen.

*

Vielä toimittaja kiiruhti Elimäenkadulle Helsingin Kutomo ja Kravatti Oy:n toimitaloon. Siellä ystävällinen, nuori karjalainen priha Heikki Mattinen, teollisuusneuvoksen vanhin poika ottaa juuri puhelimesta vastaan tilausta ja sitten antaa selostuksen laitoksensa toiminnasta.

Nyt on kulunut yli 30 vuotta siitä, kun johtaja Juho Mattinen perusti pääkaupunkiin pienen kutomon, josta oli kehittynyt yksi maamme johtavista sukka- ja trikootehtaista, Helsingin Kutomo ja Kravatti Oy.

Toiminta oli alussa varsin vaatimatonta. Ajan kuluessa toimintasuunnitelma sai kiinteämmät puitteet ja yritys muodostettiin osakeyhtiöksi v. 1926. Yhtiölle vuokrattiin huoneisto Aleksis Kivenkadun 52:ssa, jonne kutomon koneisto siirrettiin samalla kun sitä täydennettiin hankkimalla mm. ensimmäiset sukka-koneet. Samoihin aikoihin ryhdyttiin myös valmistamaan naisten ja lasten trikoisia alusvaatteita, miesten laatujuon tullessa hiukan myöhemmin valmistusohjelmaan.

HKK:n tehdasrakennus

Toiminnan laajentuessa kävivät vuokratilat ahtaiksi, minkä vuoksi yhtiölle hankittiin tontti Elimäenkadun varrelta ja oman tehdasrakennuksen pystyttäminen aloitettiin v. 1929. Seuraavan vuoden syksynä päästiin sitten muuttamaan oman kurkkihirsren alle. Tämä uusi rakennus, jonka ensimmäinen rakennusvaihe muodosti vasta osan kokonaissuunnitelmasta, oli yksityiskohtia myöten tarkasti suunniteltu ja avasivat sen suojat uusia mahdollisuuksia tuotannon laajentamiseen ja monipuolistamiseen. Samaan aikaan rakennuksen avarat tilat täyttyivät tekniikan viimeistä sanaa edustavilla koneilla. Niinpä näihin aikoihin alkoi HKK-cottonsukkien valmistus, jotka on aina tunnustettu laadultaan korkeiksi ja kestäviksi. Tuotannon edelleen laajentuessa kävi välttämättömäksi lisätä tehdastilaa ja niinpä v. 1937 valmistui tehdasrakennuksen toinen vaihe, joka kaksinkertaisti lattiapintalan ja joka tarpeen mukaan voidaan edelleen laajentaa tehdyn kokonaissuunnitelman puitteissa.

Suomi-Yhtiöltä varoja opintolainoihin

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi on sopinut Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin kanssa siitä, että ne yhteistoiminnassa myöntävät tietyn määrän opintolainoja, joita varten Suomi-yhtiö osoittaa varat. Opiskelijat, joilla on henkivakuutus Suomi-yhtiöstä, voivat lainoja hakea kotipaikkakuntansa säästöpankista. Niitä myönnetään ammattiopintoja varten, siis korkeakouluissa, teknillisissä, maataloudellisissa ja kaupallisissa oppilaitoksissa, seminaareissa sekä muissa ammattikouluissa tai -kursseilla tapahtuvaa opiskelua tai koulutusta varten, mutta ei oppikouluopintoja varten.

Kuulumisia Englannista

Allekirjoittaneella oli tilaisuus pistäytyä »vanhassa iloisessa Englannissa» vuoden alussa, lähemmin helmikuussa, tutuun massa sikäläisen tekstiiliteollisuuden ja tukkukaupan toimintaan.

Yleistilanne maassa oli huomattavasti parantunut viime vuodelta kolmisen vuotta sitten. Ostokortit alkavat olla jo sielläkin historiallisia arvopapereita, säännöstely päättyy virallisesti 15. 7. 54. Muutenkin tavaravalikoima on kasvanut valtavasti, joten sielläkin on jo kehittynyt ostajan markkinat.

Näkymä Lontoon kaduilla poikkesi aivan oleellisesti vastavasta Helsingissä. Kun lähdimme täältä, oli melko kirpeä pakkanen. Miltei jokaisella seurueemme jäsenellä oli mukanaan turkislaakit, jotka herättivät niin paljon huomiota Lontoon kaduilla että jokaisen oli hankittava heti ensimmäiseksi työksensä huopahattu, vaikka Lontoossa oli jopa 10 astetta pakkasta, perin harvinaista kyllä. Suurin osa lontoolaisia kulki paljain päin ulkona mutta käsissä sensijaan oli naisilla turkisvuorikäsineet ja jaloissa moksavarsikengät tai turkisvuorijalkineet. Englantilaiset ovat tunnetusti kylmää kestävää kansaa, asunnot esimerkiksi ovat varustetut yksinkertaisilla ikkunoilla ja harvassa asuinhuoneessa on kiinteä lämmityslaitte. Korkeintaan voi perheessä löytyä sähkölämmittäjä.

Palelimme hotellissamme kovasti ja ihmettelimme, miten ne maanmiehemme mahtoivatkaan palella, jotka asuivat n.s. kylmissä hotelleissa, sillä meidän oli suositeltu lämpimänä asuinpaikkana.

Varsinainen liike-elämä poikkeaa myös aikalailla meikäläisestä järjestelmästä. Ensinnäkin hinta- ja tuontisäännöstely on ollut jo pitemmän aikaa melkein merkityksetön. Tästä johtuen on sekä koti- että ulkomaisen tavarantarjonta tavattoman runsasta ja kilpailu kova. Vaikka kilpailu on niin tiukkaa, pitää jokainen kuitenkin kiinni sovituista myyntipalkkioista ja maksuehdoista. Myyntipalkkioiden suuruudesta voin mainita, että ne ovat järjestään noin 1½—2 kertaa suuremmat kuin meillä, joten sikäläisillä tekstiili- ja tekstiilikaupeilla on varaa panna enemmän »voita leivän päälle» kuin meikäläisillä. Maksuehtojen suhteen on myöskin havaittavissa silmiinpistävä ero. Englannissa ne ovat edullisemmat kuin meillä, mutta maksujen suorittamisessa on suunnaton ero, sillä suurin osa asiakkaita maksaa laskunsa käteisalennuksella. Vuosialennusjärjestelmää heillä ei tunneta.

Hintapolitiikasta lisäksi mainitakseni on Englannissa tekstiilialalla käytännössä miltei yksinomaan nettohintajärjestelmä. Nykyään meillä ajankohtaiseksi muodostunut kysymys kausitavaroiden etukäteen ostamisesta on Englannissa päivän selvä asia, suurin osa vähittäiskauppiaiden kausitarpeista hankitaan etukätein, vain varsinaiset täydennysostot suoritetaan myyntikauden aikana.

Monta ja monenlaista pulmaa on myöskin englantilaisella kauppialla edessään ja vaikka edellämainitusta selonteosta saisikin sen käsityksen, että saarivaltakunnan kauppiaina olisi helppo olla, ei ainakaan allekirjoittanut viihtyisi missään tapauksessa siellä, sillä jatkuvasti pöiteen vanha sananlasku: »oma maa mansikka, muu maa mustikka».

Mikko Mattinen.